

Opinnäytetyö (AMK)

Diakin viestinnän koulutusohjelma

Journalismi

2014

Paula Koskinen

”MEIDÄN OMA RADIO”

– Yle Turun Radion kuuntelijatutkimus

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Diakin viestinnän koulutusohjelma | Journalismi

2014 | 32

Ohjaaja: Juha Sopanen

Paula Koskinen

”MEIDÄN OMA RADIO”

Tässä työssä selvitetään Yle Turun Radion kuuntelijoiden mielipiteitä ja ajatuksia Yle Turun Radiosta.

Yle Turun Radio on yksi Ylen maakuntaradioista ja se lähettää ohjelmaa arkisin 8,5 tuntia vuorokaudessa. Ylen maakuntaradiot ovat kuuntelijamäärillä mitattuina hyvin kuunneltuja radioita, mutta niitä on tutkittu varsin vähän.

Yle Turun Radion kuuntelijatutkimuksessa on tarkoitus selvittää, minkä takia ihmiset kuuntelevat Yle Turun Radiota. Mistä Yle Turun Radion kuuntelijat kanavassa pitävät? Mitä he haluaisivat muuttaa tai kehittää?

Tutkimusmenetelmä on työssä laadullinen kyselytutkimus. Tutkimus toteutettiin internetkyselyn ja ryhmähaastattelujen yhdistelmänä syksyllä 2013 ja alkutalvesta 2014. Internetkyselyyn vastasi 115 henkilöä. Ryhmähaastatteluissa haastateltiin 10 henkeä.

Tutkimuksessa nousi selvästi esille se, että Yle Turun Radion kuuntelijat kokevat kanavan heille tärkeäksi. Yle Turun Radiota kuvailtiin ryhmähaastatteluissa varsinaissuomalaisen omaksi radioksi ja sanottiin, ettei sitä saa missään tapauksessa lopettaa.

Kuuntelijoiden mielestä Yle Turun Radion tärkein piirre on paikallisuus, mutta paikallisuutta toivottiin myös lisää esimerkiksi paikallisten henkilöiden haastattelujen ja tapahtumista tehtävien juttujen muodossa. Ajankohtaisuus ja sitä myötä esimerkiksi uutiset koettiin tärkeiksi ja niiden miellettiin olevan Yle Turun Radiossa kohtalaisen hyvällä tasolla.

ASIASANAT:

Yleisradio, Yle, Yle Turku, Yle Turun Radio, kuuntelijatutkimus, maakuntaradio, paikallisradio, radio

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Diak degree program in communications | Journalism

2014 | 32

Instructor: Juha Sopanen

Paula Koskinen

“THE RADIO OF OUR OWN”

In this bachelor's thesis the aim is to research what kind of opinions and thoughts the listeners have about Yle Turun Radio.

Yle Turun Radio is one of the regional radios of Yle (Finnish Broadcasting Company) and provides a programme on working days 8,5 hours a day. The regional radios of Yle are very popular measured by their amount of listeners, but there is only few studies of them.

In this study the aim is to research why people listen in Yle Turun Radio. Which thing do they like and what would they change or develop?

The research method was qualitative. The research was carried out as a combination of an internet survey and a group interview in the autumn of 2013 and in the early winter of 2014. There was 115 answers to the internet survey and 10 persons participated to the group interviews.

In this study came clearly up that the Yle Turun Radio is important to its listeners. In the group interviews Yle Turun Radio was described as the own radio of the people in Southwest Finland. It was said that Yle Turun Radio should never be closed.

According to the listeners, the best feature of Yle Turun Radio is its locality and people wanted it even more for example in form of interviews of local people and reports of local events. The topicality and news were also important and it was perceived that they are on a fairly good level in Yle Turun Radio.

KEYWORDS:

Finnish Broadcasting Company, Yle, Yleisradio, Yle Turku, Yle Turun Radio, listener survey, local radio, regional radio, radio

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TURUN RADIO	8
2.1 Historiaa	8
2.2 Yle Turun Radio aikaisempien tutkimusten valossa	11
3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	13
3.1 Internetkysely	13
3.2 Ryhmähaastattelut	15
3.2.1 Haastateltavien hankinta	16
3.2.2 Haastattelujen toteutus	17
4 TUTKIMUSTULOKSET	18
4.1 Radion kuuntelutottumukset	18
4.2 Paikallisuus	19
4.3 Ajankohtaisuus ja asiallisuus	22
4.4 Juontajat ja toimittajat	24
4.4.1 Juontajien muistettavuus	24
4.4.2 Toivejuontaja Turun Radiossa	25
4.5 Musiikki	26
4.6 Muita huomioita	27
4.6.1 Ohjelmasarjat	27
4.6.2 Ohjelmamainostus	27
4.6.3 Internetin yhdistäminen radioon	28
4.6.4 Osallistuminen lähetyksiin	28
5 LOPUKSI	30
LÄHTEET	32

LIITTEET

- Liite 1. Yle Turun Radion kuuntelijatutkimuksen internetkysely
- Liite 2. Ryhmähaastattelujen kysymysrunko
- Liite 3. Kirjallisuuskatsaus: Merkityksellinen, huomaamaton radio

KUVAT

Kuva 1: Kuvankaappaus Yle Turun internetsivuilta.

14

1 JOHDANTO

Radio on yksi tärkeimmistä medioista ihmisten päivittäisessä elämässä (Åberg 1999, 11). Suomessa radiota kuuntelee päivittäin lähes neljä miljoonaa yli yhdeksänvuotiasta (Finnpanel 2013a). Radio on mediana ihmisille tärkeä ja monesti jopa niin tuttu ja arkinen, ettei sen käyttöä edes huomata (Alasuutari 1993).

Yle Radio Suomi, jonka sisällä myös Yle Turun Radio (jatkossa Turun Radio) toimii, tavoittaa viikossa 41 % yli yhdeksänvuotiaista suomalaisista. Se on eniten kaikista Suomessa toimivista radiokanavista. (Finnpanel 2013 b.) Silti Ylen maakuntaradioille, mukaan lukien Turun Radio, on tehty kuuntelijatutkimuksia hyvin vähän. Radiota tehdään kuuntelijoita varten, joten on kiinnostavaa tietää, mitä he kuuntelemastaan kanavasta ajattelevat.

Tässä työssä tutkitaan, minkälaista radiota Turun Radion kuuntelijat haluaisivat kuulla. Mitä mieltä he ovat Turun Radiosta, mitä hyvää he siinä näkevät ja mitä he haluaisivat poistaa?

Tutkimus toteutettiin internetkyselyn ja ryhmähaastattelun yhdistelmänä. Internetkysely oli avoinna loka-marraskuussa 2013 kahden viikon ajan ja siihen tuli 115 vastausta. Ryhmähaastattelut toteutettiin kolmessa ryhmässä tammikuussa 2014 ja haastateltavia oli yhteensä kymmenen. Internetkyselyn ja ryhmähaastattelun yhdistelmään päädyttiin, koska tutkimuksesta haluttiin niin kattava kuin ammattikorkeakoulun opinnäytetyön puitteissa oli mahdollista.

Internetkyselyllä oli tarkoitus kartoittaa mahdollisimman suuren joukon ajatuksia Turun Radiosta. Koska vastaajamäärä oli kohtalaisen suuri, pystyttiin kyselyn pohjalta tekemään melko luotettavia johtopäätöksiä. Ryhmähaastattelulla syvennettiin internetkyselyssä ilmi tulleita seikkoja. Ryhmähaastateltavat valittiin satunnaisesti internetkyselyyn vastanneiden joukosta, jotta haastateltavat edustaisivat mahdollisimman hyvin Turun Radion keskivertokuuntelijoita. Tämän vuoksi haastateltujen ihmisten voidaankin ajatella edustavan koko kuuntelijajoukkoa, vaikka määrällisesti tutkittavien joukko olikin pieni.

Tutkimuksen aihe syntyi yhteistyössä Yle Turun päällikkö Antti Korhosen kanssa. Turun Radio oli minulle jo aiemmin tuttu, sillä suoritin opintoihini liittyviä työharjoitteluita Yle Turun toimituksessa.

Tutkimuksen toisessa luvussa käydään läpi Turun Radion sekä muiden Ylen maakuntaradioiden historiaa ja kehitystä sekä Turun Radiosta aiemmin tehtyjä tutkimuksia. Historian tunteminen on välttämätöntä, jotta ymmärretään, miksi Turun Radiosta on tullut juuri sellainen kuin se tänä päivänä on ja millainen merkitys Turun Radiolla ihmisille on aikojen saatossa ollut. Tämä auttaa osaltaan myös ymmärtämään myöhemmin ilmi tulevia tutkimustuloksia.

Kolmannessa luvussa avataan tutkimusmenetelmiä ja tutkimuksen toteutusta. Lisäksi luvussa perustellaan, miksi tutkimukseen on valittu juuri tietyt näkökulmat ja kysymykset.

Neljännessä luvussa keskitytään kuuntelijatutkimuksen tuloksiin. Kuten myöhemmin käy ilmi, nousi tutkimuksen edetessä selvästi esille muutamia teemoja. Teemat toistuivat samanlaisina useissa kohdissa sekä internetkyselyssä että ryhmähaastatteluissa. Siksi tutkimustulokset-luku päädyttiin jaottelemaan näiden teemojen mukaan.

Viidennessä luvussa vedetään yhteen tutkimuksessa selkeimmin ilmi tulleita kehityskohtia ja ajatuksia Turun Radiosta. Lisäksi luvussa pohditaan sitä, ovatko tutkimustulokset sovellettavissa myös muihin Yle Turun toimituksen tuottamiin sisältöihin: alueellisiin televisiouutisiin ja internetsisältöön.

2 TURUN RADIO

Yle Radio Suomea (jatkossa Radio Suomi) kuvaillaan Yleisradion internetsivulla seuraavasti: ”koko maassa lähellä ja aina läsnä oleva aikuisten radio” (Yleisradio 2014a). Tätä ovat myös Radio Suomen taajuudella toimivat maakuntaradiot – mukaan lukien Turun Radio. Kanavan kohderyhmänä ovat yli 35-vuotiaat suomalaiset ja kuuluvuusalueena koko Varsinais-Suomi ja Ahvenanmaa.

Turun Radio lähettää ohjelmaa Radio Suomen taajuudella kaikkina arkipäivinä. Lähetystä tehdään kolmessa osassa: kello 6.30-10.00, 11.05-14.00 ja 15.05-17.00. Jokaisella osiolla on oma juontajansa. Muina aikoina lähetystä toimittaa Radio Suomen kanavatoimitus Pasilassa.

Turun Radio lähettää päivittäin yhdeksän alueuutislähetystä, jotka sijoittuvat tunnin puoliväliin. Radiota tekevät Yle Turun toimittajat, jotka tuottavat arkisin myös alueelliset tv-uutiset. Henkilöstöä Yle Turun toimituksessa on noin 25. Säännöllisesti radiossa juontavia toimittajia on kuusi.

2.1 Historiaa

Yleisradio aloitti radiolähetysensä vuonna 1926. Aluksi ohjelmaa lähetettiin tiistaisin, torstaisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 19–22. Radiolähetysten välittäminen maakuntiin, mukaan lukien Turkuun, alkoi melko pian radiolähetysten aloittamisen jälkeen. (Viljakainen 2004.)

Paikallista ohjelmaa Yleisradio alkoi lähettää 1930-luvun alussa. Lähetystä lähetettiin 15 asemalta yleensä yhtenä päivänä viikossa. Tuotannosta vastasivat paikalliset ohjelmapäälliköt yhdessä paikallisten ohjelmalautakuntien kanssa. Vuonna 1960 Yleisradio luopui paikallisohjelmajärjestelmästä ja siirtyi maakuntaohjelmiin. Uudistuksessa Suomi jaettiin kymmeneen suomenkieliseen ja kolmeen ruotsinkieliseen maakuntaohjelmaryhmään. (Salokangas 1996, 195–196.) Ohjelma ei enää ollut niin paikallista, sillä kuuluvuusalueet olivat suuremmat kuin aiemmin. Esimerkiksi Turussa lähetystä tehtiin Varsinais-Suomen lisäksi

Satakuntaan (Lavén 2014). Ohjelmaa lähetettiin sunnuntai-iltaisain kahden tunnin ajan. (Salokangas 1996, 195–196.)

Yleisradion paikallisohjelmatoimintaa järjestettiin uudelleen 1960-luvun lopussa (Salokangas 1996, 199). Maakuntien tekemä ohjelma rajoittui uutis- ja ajankohdaislähettyksiin (Lavén 2014), joita lähetettiin kolmena päivänä viikossa. Kesällä 1969 uutisia alettiin lähettää viikon jokaisena arkipäivänä. Viiden minuutin mittaisten uutisten tuotannosta vastasi yleensä alueellinen ohjelmapäällikkö. (Salokangas 1996, 199.)

Vuonna 1971 maakuntien ohjelma-aika piteni. Arkipäivien alueuutiset pitenivät kymmeneen minuuttiin ja niiden lisäksi maakunnat tuottivat keskipäiviin kymmenen minuutin mittaisia keskipäivän aluekatsauksia. Sunnuntaisin maakunnilla oli dokumenttiohjelma-aikaa ja perjantaisin viikkokatsaus. 1970-luvun puolivälissä ohjelmaan lisättiin tunnin mittainen *Lauantairadio*. Varsinaisten ohjelmien lisäksi maakunnilla oli oikeus myös niin sanottuihin alueellisiin ylimääräohjelmiin, joiden avulla voitiin reagoida nopeasti esimerkiksi johonkin alueellisesti merkittävään tapahtumaan. Oman lähetyksensä lisäksi maakuntatoimitukset tuottivat materiaalia valtakunnalliseen lähetykseen. (Salokangas 1996, 299–300.)

Ensimmäisen varsinaisen paikallisradion Yleisradio perusti vuonna 1975. Kyseessä oli Ylen aikainen, joka alkoi lähettää aamuohjelmaa Helsingissä. (Viljakainen 2004, 48.) Seuraavat paikallisradiot antoivat odottaa itseään aina vuoteen 1982 asti, jolloin perustettiin paikallisradiot Turkuun ja Tampereelle. Näistä molemmat tuottivat lähetystä aamuisin varttia yli kuudesta kahdeksaan. (Salokangas 1996, 302.) Paikallisradiot toimivat omilla lähettimillään ja omilla taajuuksillaan, joten ne olivat toiminnassaan joustavampia kuin alue- ja maakuntaradiot, jotka olivat käyttäneet samaa taajuutta valtakunnanradion kanssa (Lavén 1984).

Turun Radiosta tuli nopeasti alueen ykköskanava. 1980-luvun alkupuolella tehdyn tutkimuksen mukaan 15 % Turun alueen potentiaalisista kuuntelijoista kuunteli aamuisin Turun Radiota. Suosiota pidettiin Yleisradion mittapuun mukaan poikkeuksellisena – etenkin, kun se saavutettiin Turun Radion ensimmäi-

sen toimintavuoden aikana. Suomen Kuvalehdessä haastateltu Yleisradion Länsi-Suomen aluepäällikkö Juhani Lavén uskoi, että Turussa olosuhteet paikallisradiotoiminnalle olivat ihanteelliset. Turun Radio oli ohjelmissaan ottanut pienen profiilin: paikallistasolla jokainen asia oli jutun arvoinen. (Alitalo 1983.)

Kanavan toiminta-ajatuksena oli "selostaa valtakunnallisen uutisen paikallista merkitystä, pitää kuulijat ajan tasalla, antaa käytännön tietoa ja palvelustietoja, edistää kulttuuria, antaa keskustelunaiheita ja ennen kaikkea 'ajatella' tavallisen ihmisen tavoin" (Lavén 1984). Näitä peruslinjoja noudattaen Turun Radio sai toimia jokseenkin itsenäisesti ja lähettää säännöllisten aamuohjelma-aikojen ulkopuolella myös muuta ohjelmaa (Lavén 2014). Tällaisia olivat esimerkiksi kuunnelmat ja kaupunginorkesterin konsertit. Kerran kuukaudessa Turun Radio kokosi yhteen valtuustoryhmien edustajat ja lähetti ohjelmaa *Kunnallispolitiikan kuuma linja*, jossa keskusteltiin kaupungin asioista. (Lavén 1984.) Aamuisin puolet ohjelma-ajasta oli musiikkia ja aiheita käsiteltiin lyhyesti. Saman aamun aikana käytiin läpi useita aiheita ja mukana oli myös suoria lähetyksiä eri puolilta kaupunkia. Toisinaan lähetyksissä oli studiovieraita. (Alitalo 1983.)

Turun Radion ohjelmien teosta vastasi Yleisradion Turun aluetoimitus, johon kuului aluepäällikön lisäksi kymmenen toimittajaa. Toimittajista kaksi työskenteli vuorollaan aamulähetyksessä, johon myös uutisvuorossa olevat toimittajat tuottivat materiaalia. (Alitalo 1983.) Toimittajat vastasivat itse myös radiossa soitetavasta musiikista, jonka oli tarkoitus luodata maakunnan musiikkimakua (Lavén 2014).

Turun Radio sai pitkään toimia seudun ainoana paikallisradiona, eikä kilpailua ollut (Lavén 2014). Kun kaupallisia paikallisradioita alettiin 1980-luvun puolivälissä perustaa, oli Yleisradion paikallisradiotoimintaa järjestettävä kuitenkin uudelleen. Yleisradio yritti etsiä paikallisradioille tilaa valtakunnallisilta kanaviltaan, mutta riittävän hyviä ohjelma-aikoja ei löytynyt. Niinpä paikallisradiot saivat uudet lähettimet ja laajensivat vaikutusalueitaan. Tämän vuoksi radiot alkoivat mennä paikallisuudesta entistä enemmän maakunnallisuuden suuntaan. (Salokangas 1996, 367–368.)

Kesäkuussa 1990 tuli voimaan uusi Yleisradion kanavajako, minkä seurauksena syntyivät Ylen Ykkönen, Radiomafia ja Radio Suomi. Ylen Ykkösestä tehtiin pienten yleisöjen kulttuurikanava kun taas Radiomafia oli nuorille suunnattu kanava. Ylen paikallisradioiden toiminta sellaisenaan loppui ja ne siirtyivät toimimaan maakuntaradioina Radio Suomen taajuudelle. (Salokangas 1996, 375–379.)

2.2 Yle Turun Radio aikaisempien tutkimusten valossa

Turun Radiota ja muita Ylen maakuntaradioita on tutkittu vähän. Numeerista tietoa on saatavilla, mutta sisältöön painottuvia kuuntelijatutkimuksia ei ole juurikaan tehty. Jonkin verran kuuntelijoiden ajatuksia on kuitenkin sivuttu ainakin Riitta Hartikaisen (1981) ja Kari Purssilan (2002) tekemissä selvityksissä.

Vuonna 1981 Riitta Hartikainen julkaisi Paikallisradio meillä ja muualla -selvityksen, jossa tehtiin myös ehdotus Tampereen ja Turun paikallisradioiksi. Turussa oli kokeiltu tunnin mittaisia aamulähetyksiä viikon ajan vuonna 1978. Hartikaisen selvitystä varten kokeilua kuunnelleille lähetettiin kyselykaavake. Kyselyyn vastanneet toivoivat aamuohjelmiinsa keveyttä ja viihteellisyyttä, mutta myös uutisia ja asiaa. Vastaajat toivoivat tietoa ajankohtaisista tapahtumista etukäteen: niin kulttuurista, urheilusta kuin kunnallisistakin tapahtumista – esimerkiksi kunnallispolitiikasta. Aiheiden käsittelyyn toivottiin perusteellisuutta ja sisältöjä toivottiin haettavan eri paikoista: ”kaupungissa asuvat kuulisivat mielellään maalla asuvia ja maalla asuvat kuulisivat kaupunkilaisia”. Kuten tämän tutkimuksen myöhemmissä luvuissa selviää, ovat toiveet ja ajatukset tänä päivänä samansuuntaiset kuin yli kolmekymmentä vuotta aiemmin. (Hartikainen 1981.)

Lisäksi kuuntelijoiden ajatuksista saatiin käsitystä Turun Messujen yhteydessä vuonna 1983. Messukävijät saivat Turun Radion osastolla vastata kyselyyn, jossa selvitettiin, minkälaista ohjelmaa he haluaisivat paikallisradiosta kuulla. Vajaan 7000 vastauksen perusteella yleisvaikutelma oli, että ihmiset olivat tyytyväisiä silloiseen ohjelmaan. (Lavén 1984.)

Vuonna 2002 Kari Purssila teki selvityksen, jonka tarkoituksena oli edistää Yle Turun Radion itseymmärrystä omasta toiminnastaan ja yleisöstään. Selvityksestä käy ilmi, että perustyytyväisyys Turun Radioon oli tuohon ajankohtaan mennessä kasvanut koko ajan. Purssila kuitenkin epäilee, että kohonnut tyytyväisyys saattaa johtua myös muiden vaihtoehtojen ohenneesta paikallisuudesta. Joka tapauksessa Turun Radio koetaan tutkimuksen mukaan erittäin tärkeäksi. Turun Radion tärkeimpinä ominaisuuksina kuuntelijat pitivät vuonna 2002 luotettavia uutis- ja ajankohtaislähetystyksiä ja asiakeskeisiä juontajia. Musiikkiin kuuntelijat eivät olleet erityisen tyytyväisiä. (Purssila 2002.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimus suoritettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tarkoituksena oli selvittää syvällisemmin, mitä mieltä Turun Radion kuuntelijat radion sisällöstä ovat. Kuuntelijamääristä, kuunteluajoista ja muista luvuista oli tietoa jo entuudestaan, joten niitä ei koettu tarpeelliseksi tässä tutkimuksessa painottaa. Koska kuuntelijatutkimuksesta haluttiin mahdollisimman kattava, tutkimus toteutettiin internetkyselyn ja ryhmähaastattelujen yhdistelmänä.

3.1 Internetkysely

Tutkimuksen pohjaksi haluttiin kysely, jossa vastaajia olisi mahdollisimman paljon. Vastauksista oli tarkoitus saada yleiskuva Turun Radion kuuntelijoiden ajatuksista ja pystyä näin rakentamaan ryhmähaastattelujen kysymykset mahdollisimman tehokkaiksi. Lisäksi kyselytutkimusta oli tarkoitus käyttää myös kanavana ryhmähaastateltavien hankinnassa.

Kyselytutkimuksen toteutustavan valinta oli hankalaa. Helpoin tapa – internetkysely – ei välttämättä toisi totuudenmukaista kuvaa, sillä osa Turun Radion kuuntelijoista ei välttämättä tuntisi oloaan luontevaksi internetkyselyä täyttäessään. Paperisten kyselylomakkeiden käsittely olisi kuitenkin ollut työlästä, samoin puhelukyselyiden. Lisäksi ongelmaksi olisi koitunut se, kenelle kyselyt olisi lähetetty, sillä Turun Radiolla ei ole käytössään minkäänlaisia osoitelistoja, joita hyödyntämällä kyselyt olisi voinut lähettää. Kysely päätettiin siksi toteuttamaan internetkyselynä, johon sai vastata kuka tahansa. Linkki kyselyyn löytyi Yle Turun internetsivuilta (kuva 1).

Kyselyä mainostettiin Turun Radiossa, jotta myös ne kuuntelijat, jotka eivät Yle Turun internetsivuilla tavallisesti vieraile, olisivat tietoisia kyselystä. Yle Turun päällikkö Antti Korhonen laati ja toteutti radiopuffin, jota soitettiin Turun Radiossa päivittäin koko sen ajan, kun kysely oli avoinna. Lisäksi juontajat mainostivat kyselyä omissa juonnoissaan. Kysely toteutettiin Webropol-ohjelmalla ja se oli avoinna 30.10.–13.11.2013.

Pelaajayhdistyksen toiminnanjohtaja Jarmo Saarela vahvisti Yle Turulle, että pelaajien etua valvova järjestö ja TPS ovat päässeet yksimielisyyteen kohpelajaja Tuomas Suomisen sopimuksesta. [lue 18:57](#)

Kaksi pirkanmaalaisnuorta katosi Turussa

Kaksikko katosi Turun Hansa-korttelissa. Pirkanmaan poliisi pyytää havaintoja. [lue 14:24](#)

Valokuvanäyttely piirtää silmien eteen muistojen Karjalan

Paimoon pystytetty sadan valokuvan näyttely Karjalasta kertoo alueen historiaa 1900-luvun alusta aina ensimmäisiin Neuvostoliitto-vuosiin saakka. Pitsihuvilat ja aurinkoiset kesäpäivät muuttuvat näyteltyä aikajanailla neuvostopropagandaan. [lue 14:48](#)

Proomun nostoa valmistellaan Satavassa

Kova merenkäynti ja tuuli hankaloittavat öljyntorjuntaa. Pelastuslaitos seuraa tilannetta ainakin muutaman päivän ajan. [lue 14:03](#)

Turku 12.11.
Loimaan sairaalan puolesta virittään vastarintaa

Vielä ehdit osallistua kuuntelijatutkimukseen!

Tutkimus on osa Turun ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelijan opinäytetyötä. Yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken arvomme tutustumiskäynnin Turun Radiossa. Vastamaan pääset [tästä](#).

Lähetä meille kuva!

- 18:03 Puolustusministeri esitti suunnitellunsa lentoturmassa kuolleen omaisille
- 18:02 Jätteet valtasivat Madridin keskustan
- 17:59 Asiakkaiden syytteet hylättiin paritusjutussa - eivät tienneet parituksesta
- 17:58 Ilmavoimien tiedotustilaisuus - Yle Uutiset seurasi hetki hetkiä
- 17:52 Änkryönti sihteeri voitti potkujuutunsa käräjillä
- 17:41 EU:n komissio ruoti Suomen taloutta tarkemmin
- 17:38 EU:n äärioikeisto yhdistelee rivejään, lähyyä eurovaaleihin
- 17:31 Tuomioja: Venäjän lähimaiden painostus "ei todellakaan hyväksyttävää"
- 17:26 Kokonut koelentäjä kehuu Hawkiä
- 17:22 Arhinmäki: Parhaiten pienituloisia puolustetaan hallituksesta käsin
- 17:06 Finnlair: Lakko syö tulosta
- 16:53 Insinöörin hullu haave: vuodessa olympiurheilijaksi
- 16:49 Ammattiliitto Pro valmistautuu tukemaan ilmailualaa uhkaavia laikoja
- 16:49 ELY-keskus ja Metsähallitus: "Jättirekat parantavat tieturvallisuutta"
- 16:43 Viisi ilmavoimien lentäjää kuollut

Kuva 1: Kuvankaappaus Yle Turun internetsivuilta.

Koska internetkyselyyn ei ollut tarkoitus olla tutkimuksen ainoa aineistonhankintamuoto, haluttiin se pitää lyhyenä ja helposti lähestyttävänä. Tavoitteena oli, että kyselyyn vastaaminen veisi vastaajalta aikaa korkeintaan viisitoista minuuttia. Pidempi kysely olisi saattanut karkottaa vastaamishalun (KvantiMOTV 2013). Siksi kysymysten määrä oli pidettävä maltillisena ja pohdittava tarkasti, kuinka paljon avoimia kysymyksiä kyselyyn on mahdollista sisällyttää.

Internetkysely sisälsi neljä sivua, joista kaksi oli varsinaisia kysymyssivuja. Kolmannella sivulla kysyttiin vastaajan perustietoja, ja neljännellä sivulla vastaaja sai jättää yhteystietonsa osallistuakseen arvontaan. Yhteensä kyselyssä oli 19 kohtaa, joista kohdat 1-14 olivat varsinaisia kysymyksiä. (Ks. liite 1.)

Koska Turun Radion kuuntelijamäärästä ja kuunteluajoista on ajantasaista tietoa, oli niihin liittyvien kysymysten esittäminen tässä kyselyssä tarpeellista. Toisaalta radionkuuntelutottumuksien ja -kuunteluajojen kysyminen oli perusteltua, sillä näin vastauksia pystyttiin suhteuttamaan siihen, kuinka paljon henkilö Turun Radiota tai radiota yleensä kuuntelee. Lisäksi helpot monivalintakysymykset kyselyn alussa toimivat pehmeänä laskuna kyselyyn vastaamiseen. Kyselyn ensimmäinen sivu koostui näistä taustoittavista kysymyksistä sekä ensimmäisestä avoimesta kysymyksestä: "Kuvaile muutamalla adjektiivilla, millainen on mielikuvasi Yle Turun Radiosta." Sitä pidettiin hyvin oleellisena tässä

kyselyssä. Turun Radion tekijöillä oli aavistus siitä, minkälaisena Turun Radiota pidetään, mutta he halusivat kuulla, millaisia ihmisten mielikuvat todella ovat.

Toinen sivu koostui pääosin avoimista kysymyksistä, joissa kysyttiin mielipiteitä Turun Radion juontajista ja Turun Radion sisällöistä. Lisäksi toimeksiantajaa kiinnosti, kuinka tarkkaan kuuntelijat radiota kuuntelevat, minkä vuoksi kyselyyn lisättiin kysymys: "Nimeä muistamiasi Yle Turun Radion juontajia."

Kyselyn kolmannella sivulla kysyttiin perustietoja: ikää, sukupuolta ja asuinpaikkaa. Iän ja sukupuolen kysymistä voidaan pitää epäoleellisena, sillä tutkimusotoksesta arveltiin tulevan pieni, eikä sen perusteella siten olisi mahdollista tehdä luotettavia johtopäätöksiä Turun Radion kuuntelijoiden ikä- tai sukupuolijakaumasta. Tietojen kerääminen oli kuitenkin perusteltua, koska siten yksittäisten kuuntelijoiden vastauksia oli mahdollista suhteuttaa heidän taustaansa. Myös asuinpaikkakunnan kysyminen on perusteltua, sillä oli perusteltua tietää, kokevatko pikkupaikkakuntien kuuntelijat jäävänsä Turun Radion sisällöissä vähemmälle huomiolle. Ovatko turkulaiset kuuntelijat tyytyväisempiä Turun Radioon?

3.2 Ryhmähaastattelut

Internetkysely oli pidettävä lyhyenä, jotta vastauksia olisi mahdollista saada paljon. Siksi tutkimusta haluttiin syventää haastattelemalla muutamia Turun Radion kuuntelijoita.

Haastateltaviksi valittiin kymmenen henkilöä, jotka olivat vastanneet myös internetkyselyyn. Haastattelujen toteutustavaksi valittiin ryhmähaastattelu, sillä haastatteluista haluttiin mahdollisimman keskustelunomaiset. Lähestymistavan tarkoituksena oli saada haastateltavien näkemykset mahdollisimman hyvin selville. Ryhmähaastattelussa osallistujat voivat herättää toisissaan ajatuksia sekä tukea ja rohkaista toisiaan (Eskola & Suoranta 1999, 95–96). Jotta kaikki haastateltavat varmasti pääsisivät ääneen, haluttiin ryhmien koot pitää pieninä. Yhdessä ryhmässä osallistujia oli neljä ja kahdessa muussa ryhmässä kolme.

Vaikka ryhmähaastatteluihin osallistuneiden henkilöiden määrä oli pieni, nousivat jokaisessa haastattelussa esiin samat seikat. Voidaankin siis olettaa, ettei suuremmalla aineistolla olisi välttämättä saavutettu juurikaan parempia tuloksia. Hirsjärvi ja Hurme toteavatkin teoksessaan Tutkimushaastattelu – teemahaastattelun teoria ja käytäntö (2004), että yksi tapa päättää haastateltavien määrä, on haastatella ihmisiä siihen asti, kunnes uutta tietoa ei enää saada. Vaikka tässä tutkimuksessa haastateltavien määrä olikin ennalta päätetty, oli kyse jossain määrin samasta tilanteesta.

3.2.1 Haastateltavien hankinta

Internetkyselyn lopuksi vastaajia pyydettiin ilmoittamaan, ovatko he halukkaita osallistumaan myöhemmin järjestettävään haastattelututkimukseen. Samalla vastaajat saivat jättää yhteystietonsa mahdollista haastattelua varten. 115:sta vastaajasta 50 ilmoitti suostuvansa haastattelututkimukseen.

Haastatteluosuuteen pyrittiin valitsemaan ihmisiä, jotka kuvaavat Turun Radion keskivertokuuntelijaa. Ihmisten tuli edustaa molempia sukupuolia ja hieman eri ikäryhmiä. Haastateltavia ei kuitenkaan haluttu ottaa Turun Radion kohderyhmän ulkopuolelta, sillä tässä tutkimuksessa ei ole oleellista se, mitä esimerkiksi nuoret kanavasta ajattelevat – Turun Radio kun ei voi miellyttää jokaista varsinaissuomalaista jokaisesta ikäryhmästä. Myös sellaiset ihmiset, jotka eivät Turun Radiota juurikaan kuuntele, jätettiin haastattelun ulkopuolelle. Heillä olisi tuskin ollut tutkimuksessa paljonkaan annettavaa: he olisivat voineet kertoa ainoastaan sen, miksi eivät kuuntele Turun Radiota, ja miten heidät saisi kanavaa kuuntelemaan. Koska ryhmähaastattelussa kuultiin vain Turun Radion nykyisen kuuntelijakunnan ajatuksia, voi se vaikuttaa positiivisesti tutkimustuloksiin. Jos mukana olisi ollut henkilöitä, jotka eivät Turun Radiota kuuntele, olisivat tulokset olleet todennäköisesti saatua negatiivisemmat.

Valittuihin henkilöihin otettiin yhteyttä puhelimitse ja heiltä kysyttiin suostumusta haastatteluun. Vaikka haastateltavien hankintaa on joskus pidetty tutkimuksen rasittavimpana osana (Eskola & Suoranta 1999, 91), oli se tässä tapauksessa

helppoa. Suurin osa henkilöistä suostui haastatteluun välittömästi ja nekin, jotka kieltäytyivät, kieltäytyivät ajankohdan sopimattomuuden vuoksi.

3.2.2 Haastattelujen toteutus

Haastattelut päätettiin toteuttaa teemahaastatteluina eli puolistrukturoituina haastatteluina. Se tarkoittaa, että haastattelussa edetään tiettyjen teemojen ja niihin liittyvien kysymysten mukaan (Sarajärvi & Tuomi 2011, 75). Haastattelussa haluttiin kuitenkin välttää kysymys-vastaus asettelua ja antaa tilaa keskustelulle. Teemat ja kysymykset laadittiin internetkyselyssä ilmi tulleiden asioiden pohjalta (ks. liite 2). Ryhmille esitettävien kysymysten järjestys vaihteli riippuen siitä, mihin suuntaan osallistujien oma keskustelu eteni.

Haastattelut toteutettiin kolmena peräkkäisenä iltana tammikuussa 2014. Koska ryhmähaastattelu olisi hyvä tehdä rauhallisessa ja kaikille osallistujille neutraalissa paikassa (Eskola & Suoranta 1999, 93), haastattelupaikaksi valittiin Yle Turun toimituksen neuvotteluhuone. Kukin ryhmähaastattelu oli kestoaltaan noin tunnin mittainen. Keskustelut nauhoitettiin ja ne litteroitiin pian haastattelujen jälkeen.

4 TUTKIMUSTULOKSET

Internetkyselyyn vastasi 115 vastaajaa. Vastaajista 54,0 % oli naisia ja 46,0 % miehiä.

Suurin osa vastaajista oli iältään 55–64-vuotiaita (37,7 %). Seuraavaksi eniten vastaajia oli yli 64-vuotiaissa (31,6 %). Radio Suomen ja sitä myötä Turun Radion kohderyhmänä ovat yli 35-vuotiaat suomalaiset, mutta kyselyssä 35–55-vuotiaita vastaajia oli vain 21,9 %. Selvä enemmistö vastaajista oli yli 55-vuotiaita. Turun Radion kohderyhmään kuuluvia vastaajia kyselyn kaikista vastaajista oli siis 91,2 %.

Kotipaikkana valtaosalla vastaajista oli Turku (43,9 %). Seuraavaksi eniten vastaajia oli Turun ympäristökunnista. Joukossa oli kolme vastaajaa myös Turun Radion kuuluvuusalueen ulkopuolelta: Helsingistä, Jokioisilta ja Kajaanista. Tämä viittaisi siihen, että Turun Radiota kuunnellaan joko internetin välityksellä tai esimerkiksi työmatkojen aikana.

Ryhmähaastatteluihin osallistui kymmenen henkilöä. Haastateltavista kolme oli miehiä ja seitsemän naisia. Seitsemän ihmisen asuinpaikka oli Turku ja loput olivat kotoisin Kaarinasta, Naantalista ja Paraisilta. Nuorin vastaaja oli 36-vuotias. Loppujen ikä jakaantui 54 ja 66 ikävuoden välille.

4.1 Radion kuuntelutottumukset

Valtaosa internetkyselyn vastaajista (92,0 %) ilmoitti kuuntelevansa radiota päivittäin. Myös Turun Radiota vastaajat kuuntelivat suurilta osin päivittäin (78,1 %). Radion kuunteluajan pituus jakaantui jonkin verran ja vajaa puolet vastaajista ilmoitti kuuntelevansa radiota yli neljä tuntia päivässä. Turun Radiota yli neljä tuntia päivittäin kuuntelevia oli vastaajista 37,2 %. Kuuntelumäärät viittaavat siihen, että kyselyyn vastanneet henkilöt ovat pääosin Turun Radion aktiivikuuntelijoita.

Suurin osa vastaajista kuuntelee radiota useimmiten kotona (62,3 %). Tämä on hyvin linjassa vastaajien iän kanssa. Yli 55-vuotiailla selvästi yleisin radionkuuntelupaikka on koti, kun taas nuoremmat kuuntelevat radiota paljon töissä ja autossa (Ruohomaa 2003, 108).

Kyselyyn vastanneet kuuntelevat Turun Radiota pääosin päiväsaikaan. Vastanneiden keskuudessa suosituin kuuntelu-aika on aamu (klo 6-10), jolloin Turun Radiota kertoi kuuntelevansa 67,3 % vastaajista. Kuuntelu vähenee selvästi kello kuuden jälkeen illalla, ja yön aikana radiota kuuntelee vain pieni vähemmistö vastaajista.

Ryhmähaastatteluihin osallistuneet henkilöt kuuntelivat kaikki Turun Radiota jokseenkin aktiivisesti. Kymmenestä haastattelusta neljä kertoi kuuntelevansa Turun Radiota koko päivän ajan ja radion olevan jatkuvasti auki, olivat he sitten kotona, autossa tai töissä. Kolme vastaajaa kertoi kuuntelevansa Turun Radiota pääasiassa autossa työmatkojensa aikana ja loput vastaajistakin kuuntelivat kanavaa vähintään tunnin päivittäin.

Pitkistä kuunteluajoista voisi olettaa, että suurin osa kuuntelusta on taustakuuntelua, jolloin radio on vain auki, mutta sitä ei aktiivisesti kuunnella (Ruohomaa 2003). Ryhmähaastatteluissa tuli kuitenkin ilmi, että ainakin haastatteluun osallistuneet henkilöt kuuntelivat radion puheisisällöt, eikä kuuntelu ollut vain taustakuuntelua. Osa haastatteluista kuitenkin totesi, että jos radiossa käsiteltävä aihe ei kiinnostaa, voivat he ohittaa tietyn haastattelun ja kuunnella aktiivisesti taas seuraavan jutun.

4.2 Paikallisuus

Paikallisuus oli se asia, joka tutkimuksessa tuli selvimminkin ilmi. Tämä oli tietysti odotettavissa, onhan kyseessä paikallista ohjelmaa tekevä maakuntaradio. Oli kuitenkin kiinnostavaa huomata, kuinka vahvasti paikallisuus vastaajien keskuudessa Turun Radioon yhdistyi ja kuinka tärkeäksi he paikallisuuden kokivat.

Internetkyselyssä vastaajia pyydettiin kuvailemaan muutamalla adjektiivilla heidän mielikuvaansa Turun Radiosta. Neljäsosa vastaajista kuvaili Turun Radiota

sanoilla "paikallinen" tai "paikallisuus". Sanat oli selvästi kolmen suosituimman joukossa. Täytyy kuitenkin muistaa, että koska kyseessä oli avoin kysymys, ei tulos välttämättä ole aivan totuudenmukainen. Jos vastausvaihtoehdot olisi annettu valmiiksi, olisi kohdan "paikallisuus" voinut valita suurempi joukko ihmisiä. Sama ongelma ilmenee tutkimustuloksissa myös myöhemmin: koska avointen kysymysten määrä oli internetkyselyssä suuri, eivätkä ryhmähaastattelun kaikki osallistujat välttämättä vastanneet täysin samoihin kysymyksiin, on prosenttilukujen esittäminen vain suuntaa antavaa. Strukturoidummassa kyselyssä prosenttiluvut olisivat todennäköisesti erilaiset ja mahdollisesti totuudenmukaisemmat. Kysymysten asettelusta johtuen kaikista teemoista ei ole perusteltua esittää lainkaan prosenttimääriä, sillä joissain tapauksissa niistä ei voisi päätellä mitään.

Paikallisuus nimettiin internetkyselyssä Turun Radion parhaaksi puoleksi. Sen mainitsi kyselyssä 59,6 % vastaajista. Myös ryhmähaastatteluissa paikallisuus nimettiin Turun Radion tärkeimmäksi ominaisuudeksi. Eräs syy paikallisuuden tärkeyteen oli seuraava:

"Paikalliset asiat tulee heti tiedoksi esim. missä on liikennetukos tai joku muu tärkeä vaikka kulkureitin valintaan vaikuttava asia." (internetkyselyyn vastannut turkulainen nainen)

Vastaajat pitivät tärkeänä, että tietoa tulee myös muualta kuin Turusta: vaikka radio onkin nimeltään Turun Radio, sen kuuluvuusalue on koko maakunta ja kuuntelijat kaipaavat tietoa pienempienkin paikkakuntien asioista. Osa vastaajista koki, että osa maakunnan kunnista jää tällä hetkellä liian vähälle huomiolle:

"On kiva tietää, mitä tapahtuu Taivassalossa tai Yläneellä, kun itse asuu Salossa." (internetkyselyyn vastannut salolainen nainen)

"Ehkä enemmän laaja-alaisuutta. Painottuu ihan pikkuisen etelään Turku-Salo akselille. Voisi mahdollisesti enemmän hakea viestejä pohjoisosista. Uusia paikallisia kasvoja, ei siis aina samoja kommentin antajia. Joka kylässä on aina joku kyläkello, jolta saa jonkin lauseen." (internetkyselyyn vastannut uusikaupunkilainen mies)

Osa ryhmähaastatteluihin osallistuneista ei ollut edes ymmärtänyt, että Turun Radio kuuluu koko maakunnassa. Myös he toivoivat pikkukuntia huomioitavan enemmän. Se tutustuttaisi myös turkulaiset maakunnan muihin kuntiin.

”Paikallinen painettu lehti tekee TS-treffejä, joissa kuljetaan eri paikkakunnilla. Miksei radio voisi tehdä ihan samalla tavalla, lähteä milloin minnekin, että terveisiä sieltä ja sieltä paikkakunnalta.” (ryhmähaastatteluun osallistunut nainen, 54, Turku)

Paikallisuus on syy myös siihen, miksi Turun Radiota kuunnellaan. Internet-kyselyssä kysyttiin, millä perusteella vastaajat valitsevat radiokanavan, jota he kuuntelevat. 71,9 % vastaajista kertoi valitsevansa kuuntelemansa radiokanavan paikallisuuden vuoksi. Tämä täsmää hyvin heidän mielikuvaansa Turun Radiosta.

Vaikka paikallisuus on Turun Radion kantava voima, kaipasivat monet kuulijat vieläkin vahvempaa paikallista otetta. Sisällöissä toivottiin kuultavan nimenomaan paikallisia aiheita ja paikallisia asiantuntijoita.

”Turussahan on paljon ihmisiä, jotka tietävät paljon eri asioita. Olisi kiva kuulla heidän näkemyksiä ja mielipiteitään ihan laidasta laitaan. Seuraan Yle Puhetta ja siinä jää harmittamaan, että se ei ole turkulainen kanava.” (ryhmähaastatteluun osallistunut mies, 36, Turku)

Moni kuuntelijatutkimukseen osallistunut kaipasi tavallisten paikallisten ihmisten mielipiteitä ajankohtaisiin asioihin esimerkiksi katugallupien muodossa. Toimitajia kehoitettiin jalkautumaan kaduille ja menemään sinne, missä oikeasti tapahtuu ja missä ihmiset ovat: sekä Turkuun että maakunnan pienempiin kuntiin. Myös alueen tapahtumista toivottiin enemmän tietoa joko nykyistä syvemmälle menevien ennakoijuttujen muodossa tai menovinkit-tyylisenä listauksena. Useampikin ryhmähaastatteluun osallistunut kertoi, että he olivat innostuneet lähtemään johonkin kulttuuritapahtumaan pelkästään Turun Radiosta tulleen haastattelun ansiosta. Ryhmähaastatteluissa kävi myös ilmi, että vaikka monia tapahtumia markkinoidaan nykyisin internetissä, ei niitä sieltä tule haettua. Radio voisi palvella kuulijaa tässäkin suhteessa.

”Minusta tuntuu, että joissakin asioissa luotetaan liikaa siihen, että netissä on kaikki. Mutta kuka niitä jaksaa tai ehtii sieltä etsiä. Tämä voisi hyvin palvella sitä, kun me ollaan nyt liikaa tuudittauduttu siihen netin elinvoimaisuuteen.” (ryhmähaastatteluun osallistunut nainen, 54, Turku)

Toinen asia, joka nousi esille sekä nettikyselyssä että jokaisessa ryhmähaastattelussa, oli paikallispolitiikka. Kuuntelijoiden mielestä kunta-asioiden käsittely jää Turun Radiossa liian vähälle huomiolle.

"Miksi Ylessä voidaan näitä asioita voidaan puntaroida eri kanteilta, muttei täällä paikallisesti? Nämä asiat kuitenkin vaikuttavat meidän elämäämme konkreettisesti. Esim. Turun päättäjien tekemisistä tai mielipiteistä ei juurikaan saa tietoa, ainakaan Turun Radiosta." (internetkyselyyn vastannut turkulainen nainen)

Paikallisuuden tärkeyttä korosti internetkyselyssä myös se, että Turun Radiolle ja muille maakuntaradioille toivottiin lisää lähetysaikaa. Lisäksi aiemmin tuotetuja lauantailähetyksiä kaivattiin takaisin.

"Esim. yksi ilta viikossa voisi olla maakuntaradioiden teemailta, jolloin kukin alue-radio vuorollaan tuottaisi illan radio-ohjelman (tai tietyn kellonajan)." (internetkyselyyn vastannut turkulainen nainen)

4.3 Ajankohtaisuus ja asiallisuus

Neljäsosa internetkyselyyn vastanneista kuvaili mielikuvaansa Turun Radiosta sanalla "ajankohtainen". Sitä pidettiin merkityksellisenä asiana myös radiokanavaa valittaessa (62,3 % vastaajista).

Ajankohtaisuus oli internetkyselyyn vastanneiden keskuudessa selvästi myös yksi Turun Radion parhaista puolista. Ajankohtaisuus ja edellisessä alaluvussa käsitelty paikallisuus yhdistyvät Turun Radiossa paikallisuutisissa, jotka mainitsi Turun Radion hyväksi puoleksi 16,2 % vastaajista. Ajankohtaisuuden lisäksi ja sen selvänä parina kulki asiallisuus, joka kuvasi Turun Radiota monissa vastauksissa.

Uutiset ja paikallisuutiset mainittiin monissa vastauksissa Turun Radion valttina ja positiivisena asiana. Myös ryhmähaastatteluissa niitä pidettiin yhtenä Turun Radion tärkeimmistä puolista. Toisaalta myös Turun Radion huonot puolet liittyivät monissa vastauksissa uutisiin. Uutisten sekä muiden sisältöjen uusinnat olivat yksi harmituksen aihe:

"Sama asiaa toistetaan päivän mittaan monta kertaa. Paikallisuutisissa kerrotaan samoja asioita, joita kerrotaan uutisten jälkeen koko juttuina." (internetkyselyyn vastannut salolainen mies)

"Jatkuvat samansisältöiset paikallisuutiset ovat jotenkin ärsyttäviä: muutama sama toistuva paikallinen uutinen, yksi ulkomaan uutinen, joku urheilutieto... aika tylsää." (internetkyselyyn vastannut paimiolainen nainen)

Ryhmähaastatteluissa uusintoja ei sen sijaan koettu häiritsevinä. Koko päivän Turun Radiota kuuntelevat henkilöt kertoivat huomanneensa asian, mutta ymmärsivät, miksi näin toimitaan. Jotkut haastatelluista olivat jopa hyvillään siitä, että uutisia ja muitakin juttuja uusitaan, koska silloin he vielä todennäköisemmin kuulevat ne.

Alueuutisilta kaivattiin jonkin verran nykyistä vahvempaa paikallista linjaa. Jotkut vastaajista pitivät turhana sitä, että paikallisuutislähetyksessä on myös esimerkiksi valtakunnan uutisia. Paikallisuutislähetystä pidettiin muutenkin liian lyhyenä, joten vastaajat toivoivat, että jos paikallisia uutisaiheita on riittävästi, voisi lähetykset pyhittää vain paikallisille uutisille. Toisaalta ymmärrystä riitti myös siihen, että jos uutispäivä on huono, voi valtakunnan uutisiakin paikallisuutislähetyksessä lähettää.

Ryhmähaastatteluissa tuli ilmi, että ajankohtaisten asioiden käsittelyä toivottaisiin myös nykyistä enemmän. Uutisten aika on lyhyt, joten haastatellut ehdottivat ratkaisuksi *Ajantasan* tyyppistä erillistä ohjelmaa, jossa käsiteltäisiin ajankohtaisia asioita ja uutisaiheita laajemmin ja syvällisemmin kuin uutisissa on mahdollista.

Haastatteluun osallistuneet toivoivat, että ajankohtaisia asioita käsiteltäisiin monesta eri näkökulmasta ja että otetta viettäisiin tutkivan journalismin suuntaan. Haastatellut toivoivat, että tärkeistä asioista haastateltaisiin useampia eri tahoja ja asiantuntijoita. Aiheita ei tulisi sivuuttaa vain yhdellä lyhyellä haastattelulla tai juontajan puheella. Keskusteluohjelmia ei kuitenkaan pidetty ratkaisuna ongelmaan, sillä ne veisivät paljon aikaa ja voisivat jäädä silti sisällöllisesti ohuemmiksi kuin toimitettu materiaali.

”Yksi syy miksi mä arvostan Yleä on se, että toimittajat osaavat kertoa tiiviissä tahdissa paljon asiaa, ei tarvitse kuunnella hirveän paljon löysää puhetta.” (ryhmähaastatteluun osallistunut mies, 36, Turku)

Ryhmähaastatteluihin osallistuneet toivoivat, että kun jotain ajankohtaista ja tärkeää tapahtuu, se huomioitaisiin radiossa heti. Muu sisältö voitaisiin tuolloin jättää tarvittaessa syrjään.

4.4 Juontajat ja toimittajat

Tutkimukseen osallistuneet pitivät Turun Radion juontajia ja toimittajia keskimäärin hyvinä ja ammattitaitoisina. Monilla vastaajilla ja ryhmähaastatteluun osallistuneilla oli omia lempijuontajia ja lähes jokainen osasi nimetä myös juontajien ärsyttäviä piirteitä. Kokonaisuutena Turun Radion juontajiin ja toimittajiin oltiin kuitenkin tyytyväisiä.

4.4.1 Juontajien muistettavuus

Internetkyselyssä pyydettiin vastaajia nimeämään muistamiaan Turun Radion juontajia. Tällä haluttiin kartoittaa, kuinka hyvin juontajat jäävät kuuntelijoiden mieleen. Lähes jokainen Yle Turun toimituksen jäsen mainittiin vastausten joukossa, mutta eniten mainintoja saivat kuitenkin juontajat.

Parhaiten mieleen olivat jääneet juontajat Jouni Koutonen ja Jorma Tuominen. He olivat jääneet mieleen hieman yli puolille vastaajista (50,5 %). Myös muut juontajat muistettiin kohtalaisen hyvin. Kalle Talosen mainitsi 48,5 % vastaajista, Tarja Hiltusen 33,7 %, Iiro Anderssonin 31,9 % ja Sannimari Lehtilän 30,7 % vastaajista.

Kysymys oli vastaajista selvästi vaikea, sillä vastauksista huomasi, että he eivät joko hahmota radio- ja televisiojuontajan tai tavallisten toimittajien eroa tai olivat ymmärtäneet kysymyksen väärin. Erityisen kiinnostavaa oli, että eräs mainituimmista oli toimittaja Lassi Lähteenmäki (21,8 %). Hän meni selvästi ohi myös Turun Radion tuottajien, jotka itsekin satunnaisesti radiossa juontavat. Lassi Lähteenmäki on toimittajana varmasti helposti mieleen jäävä, joten tästä voisi olettaa, että vastaajat ovat maininneet ne muistamansa henkilöt, jotka jollain tapaa liittyvät Yle Turkuun ja Turun Radioon. Myös televisiosta tuttu toimittaja ja uutistenlukija Minna Rosvall oli mainituimpien henkilöiden joukossa (19,8 %).

Vastauksissa oli mukana muutamia Yle Turun entisiä toimittajia ja Radio Suomen toimittajia sekä juontajia. Tästä voi päätellä, etteivät kuuntelijat aina hahmota Turun Radion ja Radio Suomen rajaa.

Kysymys sai palautetta siitä, että vastaukset pystyi luntaamaan Turun verkkosivuilta. Tämä on totta, joten vastaustulokset eivät välttämättä ole täysin luotettavat.

4.4.2 Toivejuontaja Turun Radiossa

Millaista juontajaa Turun Radiosta halutaan kuunnella? Yleistä linjaa kuvaa erittäin hyvin seuraava vastaus:

"Asiallista, mutta silti hauskaa ja huumorintajuista, jolla on sana hallussaan ja selvä ulosanti." (internetkyselyyn vastannut salolainen nainen)

Juontajalta kaivataan siis asiallisuutta (19,4 % vastaajista), mutta hänen on osattava olla oikeassa tilanteessa huumorintajuinen tai humoristinen (17,3 %). Lisäksi on puhuttava selkeästi ja sujuvasti (27,6 %). Painoarvoa asetettiin myös miellyttävälle äänelle, positiivisuudelle ja hyväntuulisuudelle. Hyvän juontajan tulisi vastaajien mielestä olla asiantunteva, ammattitaitoinen ja monipuolinen, joka ei yritä liikaa ja kunnioittaa haastateltavia sekä kuuntelijoitaan. Vastaajien mielestä hyvä juontaja myös antaa tilaa haastateltavilleen, eikä esimerkiksi vastaa kysymyksiin haastateltavan puolesta:

"Hyvän radiojuontajan takia ei koskaan tarvitse jännittää onnistumista eikä tuntee myötähäpeää. Voi keskittyä asiaan, hyvään suomenkieleen ja asian hyvään esilletuomiseen." (internetkyselyyn vastannut paimiolainen nainen)

Eräs ryhmähaastatteluun osallistunut mainitsi positiivisena asiana myös sen, että juontajat juontavat pääosin yksin. Haastateltu piti tapaa rauhallisempaa ja mukavampana, sillä kahden juontajan välille syntyvä kilpajuoksu ei ole hänen mielestään miellyttävää kuunneltavaa. Osaa juontajaparit kuitenkin miellyttävät ja usea vastaaja toivoi Kalle Talosen ja Iiro Anderssonin yhteistyön palaavan Turun Radion aamuihin.

Vastaajista 31,6 % ilmoitti olevansa tyytyväinen nykyisiin juontajiin tai ainakin johonkin heistä. Turun Radion hyvistä puolista kysyttäessä 20,2 % vastaajista mainitsi hyväksi puoleksi juontajat tai toimittajat:

"Hyvät perusujuontajat, jotka eivät makeile eivätkä kosiskele kuuntelijoita liialla lipevyydellä." (internetkyselyyn vastannut paimiolainen nainen)

"Hyviä toimittajia, joiden soisi voivan käyttää ammattitaitoaan enemmän kuin nyt ajallisesti on mahdollista." (internetkyselyyn vastannut paimiolainen nainen)

Toisaalta juontajat ovat monesti myös se asia, joka kuulijoita ärsyttää. Internetkyselyyn vastanneista 22,2 % oli sitä mieltä, että Turun Radiossa ärsyttäviä ovat toimittajat, juontajat tai jokin yksittäinen henkilö. Häiritseviä piirteitä olivat vastausten mukaan esimerkiksi huono huumori ja epäselvä ulosanti.

Tutkimukseen osallistuneet toivoivat, etteivät juontajat puhuisi musiikin päälle. Puheen taustalla ajoittain esiintyvät äänimatot koettiin myös häiritsevinä.

Osa vastaajista ärsytti myös liialliseksi menevä Turun murre. Toisaalta murretta pidettiin hyvänä ja Turun Radioon selvästi kuuluvana asiana, mutta sen liiallista ja epäluontevaa käyttöä pidettiin ikävänä.

4.5 Musiikki

Musiikki oli asia, jota sekä keuhuttiin että moitittiin. Pääosin musiikkiin liittyvät kommentit olivat negatiivisia ja esimerkiksi internetkyselyssä kehitysehdotuksia kysyttäessä musiikkiin liittyviä toiveita esitti viidesosa vastaajista. Osa vastaajista kuvaili musiikin olevan liian vanhanaikaista ja osa liian nykyaikaista, osa kaipasi tiettyntyylistä musiikkia ja monet toivoivat nykyistä monipuolisempaa musiikkia. Tämä on kuitenkin ristiriidassa ryhmähaastatteluissa ilmi tulleeseen seikkaan. Siellä kävi ilmi, ettei musiikki miellyttänyt oikeastaan ketään haastatteluista. Ryhmähaastatteluihin osallistuneet pohtivat, yritetäänkö musiikilla miellyttää liian laajaa joukkoa, jolloin ei miellytetäkään enää ketään. He kokivat musiikin siis liiankin monipuoliseksi.

Paikallisuus oli tutkimukseen osallistuneille erittäin tärkeää ja ryhmähaastatteluissa toivottiin Turun Radioon enemmän paikallista musiikkia. Lisäksi haastatellut toivoivat musiikkiohjelmia paikallisista musiikkialan ihmisistä *Iskelmä-Suomen* tyyliin.

Koska musiikki ei Yleisradiossa ole aluetoimitusten vastuulla eivätkä Turun Radion tekijät pysty musiikkivalintoihin vaikuttamaan, ei musiikkia käsitellä enempää tässä tutkimuksessa.

4.6 Muita huomioita

4.6.1 Ohjelmasarjat

Sekä internetkyselyssä että ryhmähaastatteluissa nousivat esille muutamat Turun Radion ohjelmasarjoista. *Toriparkki* ja *Puhu Kasville* olivat ne kaksi, joita eniten keuhuttiin ja joita seurattiin ja kaivattiin. Maanantaiaamuisin lähetettävää Toriparkin lyhennelmää pidettiin erittäin toimivana ja positiivisena asiana. Puhu Kasville -ohjelmalle kaivattiin lisää lähetysaikaa ja sen toivottiin toistuvan nykyistä useammin.

Myös *Kysy kirjastonhoitajalta* -sarja sai positiivista palautetta. Osa ryhmähaastatteluun osallistuneista ihmetteli kuitenkin sitä, miksi kysymyksiin vastaa juuri kirjastonhoitaja, vaikka alueellamme olisi paljon eri alojen asiantuntijoita. Ilmoille heitettiinkin ajatus tiedeohjelmasarjasta, jonka jokaiseen jaksoon etsittäisiin sopiva asiantuntija, joka vastaisi kuuntelijoiden lähettämiin kysymyksiin.

Menneistä ohjelmasarjoista *Runokalenteri* ja *Ajatuskupla* saivat mainintoja ja niitä kaivattiin takaisin. Uutena Turun Radioon toivottiin esimerkiksi jonkinlaista sketsiohjelmaa.

4.6.2 Ohjelmamainostus

Yleisradion kanaviin on totuttu suhtautumaan kanavina, joilta ei tule mainoksia. Muutamia internetkyselyn vastaajia kuitenkin harmitti omien ohjelmien ja tapahtumien mainostus. Nämä vastaajat vertasivat tällaista mainontaa kaupallisten kanavien mainoksiin.

Ryhmähaastatteluihin osallistuneet henkilöt eivät pitäneet ohjelmamainontaa häiritsevänä. Osa haastatteluista oli jopa sitä mieltä, että ohjelmamainoksiin ei voi suhtautua mainoksina lainkaan ja ne ovat kuuntelijalle enemmän hyöty kuin haitta.

4.6.3 Internetin yhdistäminen radioon

Eräs internetkyselyyn vastanneita ärsyttänyt tekijä, joka tuli esille myös ryhmähaastatteluissa, oli jatkuva viittaaminen Yle Turun internetsivuille. Vastajaan mielestä tapa ei palvele kuuntelijoita:

"Tämä on radiomedia, ei mikään lukutehtävä. Korvilla kuuntelemme radiota, emme lue nettiä töissä ja autoa ajaessa, emmehän? Uutiset ja asiat luetaan kansalaisille radiossa jotta vältymme nettiselailuilta..." (internetkyselyyn vastannut naantalilainen mies)

Ryhmäkeskusteluissa tuli kuitenkin ilmi myös se, että internet ja radio halutaan jossain määrin yhdistää. Eräs haastatelluista kaipasi Turun Radiolle omaa internetsivua, jossa olisi esitelty toimittajat ja kerrottu, mitä radiosta mihinkin aikaan tulee. Lisäksi verkkosivuille toivottiin listaa siitä, mitä radiosta on jo tullut ja ketä radiossa on haastateltu, sillä joskus esimerkiksi haastateltavien nimet menevät kuulijalta ohi. Muutama ryhmäkeskusteluun osallistunut toivoi, että jutut julkaistaisiin Yle Areenassa tai ne kirjoitettaisiin auki verkkosivuille. Ryhmähaastatteluihin osallistuneet myönsivät, että joidenkin juttujen kohdalla näin varmasti toimitaankin. He kuitenkin kokivat, että halutun sisällön löytäminen Yle Areenasta ja Yle Turun verkkosivuilta on hankalaa. Ratkaisuksi he ehdottivat Yle Areenassa julkaistujen radiojuttujen tai verkkosivuille auki kirjoitettujen juttujen linkittämistä menneiden ohjelmien listaan.

"Kun tulee joku kiinnostava juttu tai haastattelu, olisi tosi kiva jakaa se kavereiden kanssa. Nyt se ei ole mahdollista. Voi olla, että jostain jutusta on tehtykin uutisjuttu, mutta sen löytäminen verkkosivuilta on ihan mahdotonta." (ryhmähaastatteluun osallistunut mies, 36, Turku)

4.6.4 Osallistuminen lähetyksiin

Ryhmähaastatteluihin osallistuneilta henkilöiltä kysyttiin, onko radion kuuntelijalla riittävästi mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa Turun Radion lähetykseen. Kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että osallistumisen mahdollisuus on erittäin tärkeää ja mahdollisuuksia on riittävästi. Haastatellut itse olivat osallistuneet lähetyksiin jonkin verran: muutama oli lähettänyt kysymyksiä Kasville, joku oli kirjoittanut nettisivujen lähetyksikunaan ja juttuvinkkejäkin oli lähetetty.

Haastatellut kokivat, että jos heillä olisi asiaa, olisi Turun Radiota helppo lähestyä. Osa haastatelluista kuitenkin toivoi, että Turun Radio toisi selvemmin esille, mikäli se haluaa kuuntelijoiden vaikuttavan, antavan palautetta tai lähettävän esimerkiksi juttuvinkkejä.

”Voisi sanoa radiossa, että teillä on tällaiset kanavat käytettävissä. Ei varmaan tule ensimmäiseksi mieleen, että tartun puhelimeen. Mistä palautteen antaa, millä tavalla ja tuleeko nimeni näkyviin? Informaatiota tästä voisi antaa samalla tavalla kuin omia mainoksia.” (ryhmähaastatteluun osallistunut nainen, 54, Turku)

5 LOPUKSI

Tutkimuksessa kävi ilmi, että kuuntelijatutkimukseen osallistuneet henkilöt olivat varsin tyytyväisiä Turun Radioon. Ryhmähaastatteluihin osallistuneet kokivat Turun Radion heille niin tärkeäksi, että he painottivat, ettei kanavaa saa lopettaa. Turun Radiota kuvailtiin varsinaissuomalaisten omaksi radioksi: meidän omaksi radioksi.

Suurin syy Turun Radion tärkeyteen on sen paikallisuus, mutta myös muissa asioissa Turun Radion koettiin olevan hyvällä tasolla. Toki parannettavaakin löytyi: esimerkiksi paikallisuutta haluttiin lisää, minkä lisäksi toimittajien toivottiin jalkautuvan entistä enemmän ympäri maakuntaa ja haastattelevan myös tavallisia ihmisiä.

Tässä tutkimuksessa haluttiin keskittyä vain Turun Radioon, vaikka samat tekijät tekevät myös Yle Uutisia Lounais-Suomesta sekä huolehtivat Yle Turun verkkosivuista. Turun Radiolla on pitkä historia ja pitkät perinteet ja jotkin kuuntelijoista mieltävät sen myös täysin omaksi kokonaisuudekseen. Toisaalta, monet ryhmähaastatteluun osallistuneista viittasivat kommentteissaan televisiouutisiin ja esille tuli esimerkiksi se, että myös alueellisissa tv-uutisissa toivottaisiin nähtävän juuri niitä paikallisia ja ehkä muutoinkin pieniä asioita. Valtakunnan uutisille on omat lähetyksensä.

Edellä kerrotun perusteella voidaankin olettaa, että Turun Radion kuuntelijatutkimuksessa esille tulleet toiveet ja ajatukset voisivat jossain määrin olla samantaisia myös alueellisten televisioutisten osalta. Tämän vahvistaa myös Johanna Kasvisen vuonna 2012 tekemä Lounais-Suomen uutisten katsojatytyväisyystutkimus, jossa tutkimukseen osallistuneiden kommentit olivat hyvin samantaisia kuin tässä tutkimuksessa. Kasvisen tutkimukseen osallistuneet pitivät alueuutisia heille tärkeinä ja olivat tyytyväisiä niiden laatuun. Lounais-Suomen uutisiin toivottiin lisää kulttuurijuttuja ja tietoa paikallisista tapahtumista sekä asiaa muun muassa kunnallispolitiikasta. Uutisilta toivottiin jatkossakin paikallisuutta ja juttuja eri puolilta maakuntaa. Toisaalta Lounais-Suomen uutisiin toi-

vottiin lisää myös urheilua. (Kasvinen 2012.) Turun Radion kuuntelijatutkimuksessa tämä seikka ei kuitenkaan tullut esille.

Yle Turun internetsivuja sen sijaan käyttävät oletettavasti jonkin verran eri ihmiset kuin he, jotka kuuntelevat Turun Radiota ja katsovat Lounais-Suomen uutisia. Verkkouutisiin kuuntelijatutkimuksessa esille tulleita ajatuksia voikin olla vaikeampi suhteuttaa.

Tutkimustulosten perusteella voisi päätellä, etteivät Turun Radion kuuntelijat kaipaa kovin suuria muutoksia kuuntelemaansa kanavaan. Turun Radion tekijöiden kannattaakin keskittyä pitämään Turun Radio nykyisen kaltaisena ja tekemään pieniä muutoksia, joilla kuuntelijoiden tyytyväisyyttä entisestään parannetaan. Radion sisällöissä on hyvä kiinnittää huomiota entistä vahvempaan paikallisuuteen, sillä sitä kuuntelijat Turun Radiolta nimenomaan haluavat.

LÄHTEET

Elektroniset lähteet

Finnpanel 2013a. Kansallisen radiotutkimuksen tuloksia. Viitattu 4.9.2013.
<http://www.finnpanel.fi/tulokset/radio/krtkk/pvatav1000.html>

Finnpanel 2013b. Kansallisen radiotutkimuksen tuloksia. Viitattu 4.9.2013.
<http://www.finnpanel.fi/tulokset/radio/krtkk/vkotavpros.html>

Kvanti MOTV 2013. Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 20.10.2013.
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

Yleisradio 2014a. Kanavat ja palvelut. Viitattu 25.1.2014.
<http://yle.fi/yleisradio/kanavat-ja-palvelut>

Julkaisemattomat lähteet

Lavén, J. 2014. Yle Turun entinen aluepäällikkö. Keskustelu. 6.2.2014.

Painetut lähteet

Alasutari, P. 1993. Radio suomalaisten arkielämässä. Helsinki: Hakapaino Oy.

Alitalo, T. 1983. Tieto Turusta: Oma radio suosituin. Suomen Kuvalehti 30.9.1983.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Hartikainen, R. 1981. Paikallisradio meillä ja muualla: Selvitys paikallisradio-ilmioistä sekä ehdotus Tampereen ja Turun paikallisradioiksi. Yleisradio Oy.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Helsinki University Press.

Kasvinen, J. 2012. Tässä Yle Uutiset Lounais-Suomesta, olkaa hyvä! Alueellisten tv-uutisten katsojatytyväisyystutkimus. Turun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Lavén, J. 1984. Turun Radio turkulaisten asialla. Suomen Kunnallislehti 4/84.

Pursilla, K. 2002. Vanhempien vankina? 20-vuotiaan kanavapäivitys: Radio Suomen / Turun Radion kanavaformaatti ja toimivuus toimintaympäristön muutoksissa.

Ruohomaa, E. 2003. The Mobility of Radio Listening. Helsinki: Hakapaino Oy.

Salokangas, R. 1996. Aikansa Oloinen: Yleisradion historia, 2. osa, 1949-1996. Yleisradio Oy.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2011. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa: Hansaprint Oy.

Viljakainen, J. 2004. Radiomonopolista kanavatulvaan: poimintoja Suomen radio- ja televisio-toiminnan vaiheista. Helsinki: Edita.

Åberg, C. 1999. The sounds of Radio - On radio as an auditive means of communication. Edsbruk: Akademitryck AB.

Liite 1. Yle Turun Radio kuuntelijatutkimuksen internetkysely

Yle Turun Radion kuuntelijatutkimus

Hyvä vastaaja,

seuraavassa kyselyssä pääset kertomaan mielipiteitäsi Yle Turun Radiosta. Vastaaminen vie aikaa noin kymmenen minuuttia.

Kysely on avoinna 30.10.-13.11.2013.

Yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken arvomme tutustumiskäynnin Yle Turun Radion toimitukseen ja lounaan suosikkijuontajasi kanssa. Lisäksi kyselyn lopussa on mahdollisuus ilmoittaa halukkuutensa syvempään haastattelututkimukseen, jolla teemme kuuntelijatutkimuksesta entistä kattavamman.

Yle Turun Radion kuuntelijatutkimus toteutetaan Turun ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelija Paula Koskisen opinnäytetyönä. Jos sinulla on kysyttävää kuuntelijatutkimukseen liittyen, voit olla yhteydessä sähköpostitse paula.e.koskinen@students.turkuamk.fi.

Tutkimustuloksista tehdään raportti, joka julkaistaan Theseus-opinnäytetyökannassa osoitteessa <http://www.theseus.fi/>.

1. Kuinka usein kuuntelet radiota?

- päivittäin
- muutaman kerran viikossa
- kerran viikossa
- kerran tai kaksi kuukaudessa
- harvemmin

2. Kuinka usein kuuntelet Yle Turun Radiota?

- päivittäin
- muutaman kerran viikossa
- kerran viikossa
- kerran tai kaksi kuukaudessa
- harvemmin

3. Missä useimmiten kuuntelet radiota?

- autossa
- kotona
- työpaikalla
- muualla, missä?

4. Kuinka kauan kuuntelet radiota päivän aikana?

- alle 30 minuuttia
- 30 min - 1 tunti
- 1-2 tuntia
- 2-4 tuntia
- yli 4 tuntia

5. Kuinka kauan yleensä kuuntelet Yle Turun Radiota päivän aikana?

- alle 30 minuuttia
- 30 min - 1 tunti
- 1-2 tuntia
- 2-4 tuntia
- yli 4 tuntia

6. Mihin aikaan yleensä kuuntelet Yle Turun Radiota tai Yle Radio Suomea? Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

- klo 06-10
- klo 10-12
- klo 12-15
- klo 15-18
- klo 18-22
- klo 22-06

7. Kuvaile muutamalla adjektiivilla, millainen on mielikuvasi Yle Turun Radiosta.

Seuraava -->

(Sivu 1 / 4)

Yle Turun Radion kuuntelijatutkimus

8. Millä perusteella valitset radiokanavan, jota kuuntelet? Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

ajankohtaisuuden

asiasisältöjen

juontajien ammattitaidon

juontajien persoonan

kuuluvuuden

musiikin

paikallisuuden

uutisten

jonkin muun, minkä?

9. Millaisessa tilanteessa valitset Yle Turun Radion?

10. Nimeä muistamiasi Yle Turun Radion juontajia.

11. Millaista radiojuontajaa haluaisit kuunnella Yle Turun Radiossa?

12. Mitä hyvää Yle Turun Radiossa on?

13. Mitä kaipaisit lisää Yle Turun Radioon?

14. Onko Yle Turun Radiossa jotain turhaa tai ärsyttävää, jonka haluaisit poistaa? Mitä?

[<-- Edellinen](#) [Seuraava -->](#)

(Sivu 2 / 4)

Yle Turun Radion kuuntelijatutkimus

15. Ikä

- alle 25 vuotta
- 25-34 vuotta
- 35-44 vuotta
- 45-54 vuotta
- 55-64 vuotta
- yli 64 vuotta

16. Sukupuoli

- mies
- nainen

17. Asuinpaikka

- Ahvenanmaa
- Aura
- Kaarina
- Kemiönsaari
- Koski Tl
- Kustavi
- Laitila
- Lieto
- Loimaa
- Marttila
- Masku
- Mynämäki
- Naantali
- Nousiainen
- Oripää
- Paimio
- Parainen
- Pyhäranta
- Pöytyä
- Raisio
- Rusko
- Salo
- Sauvo
- Somero
- Taivassalo
- Tarvasjoki
- Turku
- Uusikaupunki
- Vehmaa
- Joku muu, mikä?

<-- Edellinen Seuraava -->

(Sivu 3 / 4)

Yle Turun Radion kuuntelijatutkimus

Yhteystietonsa jättäneiden vastaajien kesken arvomme tutustumiskäynnin Yle Turun Radion toimitukseen ja lounaan suosikkijuontajasi kanssa.

Kuuntelijatutkimusta laajennetaan syvempien henkilöhaastattelujen avulla. Ilmoitathan, jos saamme ottaa sinuun myöhemmin yhteyttä pidempää haastattelua varten.

Yhteystietoja käytetään vain arvontaan sekä mahdolliseen lisähaastatteluun.

18. Yhteystiedot

Etunimi

Sukunimi

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

19. Saako sinuun ottaa myöhemmin yhteyttä mahdollista lisähaastattelua varten?

- Kyllä
 Ei

<-- Edellinen Lähetä

(Sivu 4 / 4)

Liite 2. Ryhmähaastattelujen kysymysrunko

Yleiset

Millaisia radionkuuntelijoita olette?

Missä tilanteessa kuuntelette?

Kuunteletteko jotain muuta kanavaa?

Aktiivinen kuuntelu

Minkä verran kuuntelusta on taustakuuntelua, minkä verran aktiivista kuuntelua?

Taustakuuntelu: Mikä kiinnittää radiossa huomion? Mikä menee täysin ohi?

Kuinka hyvin kuuntelussa erottaa sen, milloin on kyse uutisista ja milloin esimerkiksi juontajan puheesta?

Kiinnostavuus

Mikä Turun Radiossa on kiinnostavaa?

Mikä on suurin syy siihen, miksi haluatte kuunnella?

Paikallisuus

Kuinka tärkeää paikallisuus on? (Kuunteletteko muita paikallisradioita?)

Koetteko, että Turun Radio on riittävän paikallinen?

Miten paikallisuutta pitäisi lisätä?

Ovatko omat asuinpaikkakuntanne tarpeeksi hyvin edustettuna?

Tuntuuko, että jokin kunta jää liian vähälle huomiolle tai painotetaanko jotain liikaa?

Uutiset

Mitä mieltä olette Turun Radion uutisista? (Onko uutisia tarpeeksi, onko niitä liikaa? Onko sisältö kiinnostava?)

Erottaako, onko kyse valtakunnallisesta uutislähetyksestä vai maakuntaradion omista uutisista?

Ovatko uutiset tarpeeksi paikalliset?

Uusinnat

Tuntuuko kuuntelijan näkökulmasta siltä, että samoja asioita kuulee moneen

kertaan?

Häiritsevätkö uusinnat?

Juontajat/toimittajat

Mitä mieltä olette tämänhetkisistä Turun Radion juontajista?

Onko joku, tai jonkin juontajan jokin piirre, mikä ärsyttää?

Löytyykö joukosta sellainen juontaja, jota pidätte erityisen hyvänä?

Mitä haluaisitte juontajissa kehittää?

Jutut/aiheet

Miten itse jutut ja juttujen aiheet – onko jotain liikaa, pitäisikö jotain olla enemmän? Painottuvatko aiheet johonkin tiettyyn suuntaan?

Juttutyypit: suurin osa ihan perinteisiä yhden tai useamman ihmisen haastatteluja: kaivattaisiinko jotain muuta?

Juttusarjat: Onko jotain, mitä seuraatte?

Onko sarjoille tilausta?

Kaipaatteko jotain poistuneita sarjoja?

Millaista sisältöä haluaisitte Turun Radiosta kuulla?

Mainostus

Mitä mieltä olette Turun Radion ja Radio Suomen omien ohjelmien mainostuksesta?

Häiritsevää/liikaa? Tuleeko mainosten innoittaman kuunneltua jotain ohjelmia?

Jäikö jotain sanomatta?

Kehitysehdotuksia?

Jotain, mistä ette Turun Radiossa pidä?

Mitä haluaisitte lisää?

Liite 3. Kirjallisuuskatsaus: Merkityksellinen, huomaamaton radio

Radio on yksi tärkeimmistä medioista ihmisten päivittäisessä elämässä (Åberg 1999, 11). Siksi voidaankin pitää erikoisena, että radionkäyttö saattaa jäädä sen kuuntelijaltakin huomaamatta (Alasuutari 1993, 1-2). Pertti Alasuutarin (1993) tekemän tutkimuksen mukaan ihmiset eivät monesti tiedosta kuuntelevansa radiota. Kun asiasta kysyy tarkemmin, tulee esille monia päivittäisiä tilanteita, joissa radio on kuultavissa (Alasuutari 1993, 1-2). Radio on siis huomaamaton media.

Yksi "huomaamattoman" radionkuuntelun syistä on se, että usein radiota ei varsinaisesti kuunnella, vaan sitä pidetään automaattisena taustääänenä (Alasuutari 1993, 3). Voidaankin sanoa, että radiolla on rooli "toisen luonnon" luontoäänenä, jota voi kuunnella, mutta olla samanaikaisesti varsinaisesti tiedostamatta (Alasuutari 1993, 4-5). Vaikka radionkuuntelu on selvästi yhteydessä kuuntelijan päivittäisiin rutiineihin, sisältö ei ole ensisijaisen tärkeää (Ruohomaa 2003, 115). Kuuntelija keskittyy muihin toimintoihin ja radio toimii enemmänkin äänimattona (Ruohomaa 2003, 113). Taustakuuntelun voidaan ajatella olevan yksi radion eduista: se antaa kuuntelijalle mahdollisuuden suorittaa muita tehtäviä kuuntelun aikana (Crisell 1994, 11).

Tutkimuksen mukaan vain neljä prosenttia heistä, jotka olivat eilen kuunnelleet radiota, sanoivat, että he olivat keskittyneet ohjelmaan. 74 % vastaajista kertoi radionkuuntelun olleen toissijainen aktiviteetti. (Ruohomaa 2003, 113.) Kun kuuntelu on toissijaista, radio ei ole vain taustääntä, vaan siihen suhtaudutaan myös käytännöllisesti ja emotionaalisesti (Ruohomaa 2003, 116).

Radio joutuu taistelemaan huomiosta

Taustakuuntelu ja radion joustavuus voivat myös olla ongelma tavalla, jota ei visuaalisissa medioissa ilmene. Samalla kun radio sallii kuuntelijoidensa tehdä muuta kuuntelun aikana, horjuttaa se ymmärrystämme siitä, mitä se itse tarjoaa.

Suuri osa radion tarjoamasta viestistä voi jäädä kuuntelijalta sisäistämättä. (Crisell 1994, 14.)

On mahdollista, että huomio liikkuu radionkuuntelun ja samanaikaisen toisen aktiviteetin välillä. Oikeaa radionkuuntelua tulee tällöin kuitenkin vain lyhyitä pätkiä ja kuuntelija voi sisäistää kuuntelemastaan jopa vain pieniä yksityiskoh-
tia. (Åberg 1999, 45.)

Riippuu myös ympäristöstämme ja siitä, mitä olemme tekemässä, millaista ohjelmaa voimme radiosta kuunnella. Ympäristö, jossa on häiriöitä, tekee tietyistä ohjelmista lähes mahdottomia kuunnella. Sen sijaan toisentyyliset ohjelmat pystytään sovittamaan muihin tekemiimme toimiin. (Åberg 1999, 60.)

Radio viestii vain yhden aistin kautta. Voisi sanoa, että radio toimii ei-kenenkään maalla, missä sen täytyy taistella kuuntelijoiden huomiosta muiden aistien vastaanottamia ärsykeitä vastaan. Tämä voi selittää sen, miksi radiossa on paljon musiikkia: se sallii kuuntelijan käyttämään mielikuvitustaan, eikä yritä kertoa mitään sillä tavoin kuin puhe kertoo. (Crisell 1994, 14.)

Yksinäinen media

Vaikka radion yleisö voidaan laskea miljoonissa, media itsessään on hyvin henkilökohtainen media (Crisell 1994, 12). Radionkuuntelu kokoaa harvoin perhettä yhteen, toisin kuin televisio usein tekee (Alasuutari 1993, 42). Radio on usein myös seuralainen ja ystävän tai juttukaverin korvike (Alasuutari 1993, 42).

Radiosta tekee intiimin ja henkilökohtaisen myös se, että kuuntelija ymmärtää radion viestit täydellisesti vasta omassa päässään (Crisell 1994, 13). Jos radiojuontaja haluaa, hän voi kuiskata kuuntelijan korvaan ja viestiä hyvin intiimisti. (Crisell 1994, 12.)

Liikkuva media

Radiovastaanottimien kehittyminen ja niiden koon pieneneminen on mahdollistanut sen, että radio kuunnellaan yhä enemmän kodin ulkopuolella (Åberg 1999, 45). Suosituin radionkuuntelupaikka on kuitenkin edelleen koti, jossa radiota kuunteli 58 % ihmisistä (Ruohomaa 2004, 101). Autossa radiota kuunteli 32 % (Ruohomaa 2004, 101). Autokuuntelun suuri määrä voi johtua siitä, että radio menee usein automaattisesti päälle, kun auton käynnistää (Ruohomaa 2004, 126). Toisaalta radio auttaa luomaan autoon kodikkaan tunnelman ja peittää vanhempien autojen pitämää kovaa ääntä (Ruohomaa 2004, 127).

Autokuuntelulla ja radion liikkuvuudella on etunsa. Radion kautta autoilijaa saa tietoa maailmalla tapahtuvista asioista, ilman että joutuu irrottamaan katsettaan tiestä. Myös paikallisradion edut tulevat käyttöön, kun radiota voidaan kuunnella missä vain. Autoilijaa pystytään helposti informoimaan esimerkiksi tietyöstä tai tien sulkeneesta onnettomuudesta. (Crisell 1994, 13).

Radion kuuntelijamäärien huiput ajoittuvat aamukahdeksaan ja iltapäiväneljään – aikaan, jolloin työmatkaliikenne on kiivaimmillaan (Ruohomaa 2004, 104). Tämä todistaa sen, että autokuuntelun osa radionkuuntelusta on merkittävä.

Åbergin (1999) mukaan radion parasta kuuntelija-aikaa ovat nimenomaan aamut kello kuudesta yhdeksään. Ihmisten normaali päivärytmi rytmittää myös median käyttöä ja radionkuuntelu on riippuvainen kuuntelijan työajoista ja muusta elämästä. (Åberg 1999, 69.)

Radio kotona

Kotona radiota kuunnellaan usein aamulla. He, jotka ovat lähdössä kouluun tai töihin, eivät ehdi keskittyä radionkuunteluun, sillä muita tehtäviä on paljon. Radio soi kuitenkin taustalla, vaikkei sitä varsinaisesti kuunnellakaan. Ruohomaan (2004) mukaan aamu-uutisten kuuntelu on enemmänkin rituaalinen toiminto: se ei ole vaan informaation vastaanottamista, vaan antaa elämälle muodon ja järjestyksen. (Ruohomaa 2004, 119.)

Radiota kuunnellaan myös silloin, kun on palattu töistä kotiin, mutta kanava on tällöin yleensä täysin eri. Kuuntelu voi olla rituaalista, kuten aamulla, mutta eriyistä. Illalla käyttö on enemmän emotionaalista ja sillä pyritään luomaan kotoinen ja leppoisa tunnelma. (Ruohomaa 2004, 120.)

Radio työpaikalla

Radion parasta kuunteluaikaa ovat Alasuutarin (1993) mukaan ennen kaikkea aamut ja päivät, sillä ilta on television parasta katseluaikaa. Siksi työpaikka-kuuntelu on tässä suhteessa avainasemassa (Alasuutari 1993, 30). Alasuutarin (1993) tutkimusten mukaan työaikanaan radiota eniten kuuntelevat maatalousyrittäjät.

Työpaikkakuuntelu kattaa enemmän kuin viidenneksen radion kokonaiskuunteluaikasta (Ruohomaa 2004, 123). Joillekin radio on työpaikallakin vain taustaaäntä, joka laitetaan päälle töihin tultaessa ja sammutetaan kotiin lähtiessä (Ruohomaa 2004, 124). Toiset pystyvät työpaikalla keskittymään radioon ainakin hetkittäin ja jotkut käyttävät radiota sulkemassa häiritsevää melua ympäriltään (Ruohomaa 2004, 124–125).

Palvelutyössä radio on yleensä asiakkaita varten ja sen tehtävä on virittää asiakkaat tiettyyn mielialaan (Ruohomaa 2004, 125). Musiikilla on silloin tärkeä merkitys (Ruohomaa 2004, 125). Tässä tapauksessa työntekijä joutuu tahtomattaan altistumaan radionkuuntelulle. Sama ongelma voi olla myös muilla työpaikoilla, joissa on mahdollisesti vain yksi radio, jota joku tietty henkilö hallinnoi.

Kolme kuuntelijatyyppeä

Voidaan olla montaa mieltä siitä, kuinka kuuntelija määritellään. Riittääkö määritelmäksi se, että ihminen omistaa radion? Onko kuuntelija sellainen, joka kuuntelee kokonaisen ohjelman? Riittääkö, että kuuntelee puoli tuntia päivässä? En-

tä jos surffailee kanavalta toiselle, eikä varsinaisesti kuuntele mitään? (Crisell 1994, 202.)

Åbergin (1999) mukaan radio-ohjelmien kuuntelu on harvinaista. Harvat ihmiset myöskään tarkistavat radion ohjelmatietoja ja suunnittelevat kuunteluaan sen mukaan. (Åberg 199, 45.)

Miesten ja naisten radionkuuntelussa on eroja. Naisilla kuuntelun taustalla on usein emotionaalisia syitä: he haluavat kuunnella radiota kun ovat yksin, väsyneitä, haluavat unohtaa huolensa tai virittäytyä oikeaan tunnelmaan (Ruohomaa 2004, 135). Naiset myös kuuntelevat radiota harvemmin yksin, sillä naiset ajavat autoa vähemmän kuin miehet (Ruohomaa 2004, 136).

Erja Ruohomaa (2004) on jakanut kuuntelijat kolmeen profiiliin. Innostuneen kuuntelijan suhde radioon on läheinen ja hän kuuntelee radiota monissa tilanteissa ja säännöllisesti päivän mittaan (Ruohomaa 2004, 145–147). Valikoivat kuuntelijat ovat usein miehiä ja kuuntelevat radiota erityisesti autossa (Ruohomaa 2004, 153–154). Naispuoliset valikoivat kuuntelijat kuuntelevat radiota lyhytkestoisesti jokapäiväisissä tilanteissa (Ruohomaa 2004, 145–147). Kolmas kuuntelijatyyppejä on välinpitämätön kuuntelija, jolla ei ole oikeastaan minkäänlaista suhdetta radioon (Ruohomaa 2004, 160). Välinpitämätön kuuntelija laittaa radiota harvoin päälle, sillä hänen mielestään radio ei tuo lisäarvoa jokapäiväiseen elämään (Ruohomaa 2004, 160). Välinpitämättömät kuuntelijat ovat pieni vähemmistö kaikista ihmisistä (Ruohomaa 2004, 161).

Åbergin kolme tapaa kuunnella radiota

Åberg (1999) on jakanut radionkuuntelun kolmeen luokkaan. Syyperäinen kuuntelu etsii äänien alkuperää ja yrittää tunnistaa niitä. Syyperäinen kuuntelu on monikerroksista ja riippuu tilanteesta. Semanttinen kuuntelu on kuuntelua, joka tulkitsee viestiä: puhuttua tai vaikka morsetusta. Pelkistetty kuuntelu vaatii harjoittelua, sillä fokus on äänen piirteissä itsessään, ei sisällössä ja tarkoituksessa. Kyse on jollain tapaa ammattimaisesta kuuntelusta, sillä se eristää äänen sen merkityksistä. (Åberg 1999, 48–49.)

Pitäisikö radion roolin olla merkittävämpi?

Kuten aiemmasta tulee ilmi, radionkuuntelu on hyvin usein taustakuuntelua. Radion kuuntelusta kertoessaan ihmiset eivät kuitenkaan juurikaan perustele tai selittele käyttäytymistään, toisin kuin televisionkatselusta puhuttaessa. Ehkä radionkuuntelun ongelmattomuuden taustalla on työetiikka ja velvollisuuden tunne sitä kohtaan, että kaiken aikaa on tehtävä jotakin hyödyllistä. Lisäksi radion moraalinen ongelmattomuus tai korkea arvostus joukkoviestimenä voi johtua ohjelmiston asiapitoisuudesta. (Alasuutari 1993, 7.)

Usein sanotaan, että radionkuuntelu on aiemmin ollut keskittyntä kuuntelua, mutta se on muuttunut taustakuunteluksi (Åberg 1999, 61). Miksi taustalle halutaan juuri radio - miksei soiteta esimerkiksi pelkkää musiikkia? Vaikka radio halutaan vain taustaaäneksi, valitaan kanava kuitenkin omien mieltymysten mukaisesti: sellaiseksi, jonka äänimaailma musiikkeineen ja puheineen on toivotun kaltainen (Åberg 1999, 62).

Pitäisikö radion roolin sitten olla ihmisten arjessa merkittävämpi? Alasuutari (1993) kyseenalaistaa tämän: hänen mielestään jonkin asian huomaamattomuutta ei voi samaistaa sen merkityksettömyyteen. Alasuutarin mukaan radio on arjen rutiineihin kuuluvana asiana merkittävä, mutta ei juurikaan symbolisesti merkityksellinen (Alasuutari 1993, 72–73). Radio tuottaa kuuntelijalleen mielihyvää, tarjoaa koulutusta, informaatiota, viihdettä ja seuraa, ja on monella muullakin tapaa ihmisille tärkeä (Åberg 1999, 47). Mikään ohjelmapolitiikka tuskin voi muuttaa tätä nykyradion perusluonnetta (Alasuutari 1993, 72–73).

KIRJALLISUUSKATSAUKSEN LÄHTEET

Alasuutari, P. 1993. Radio suomalaisten arkielämässä. Helsinki: Hakapaino Oy.

Crisell, A. 1994. Understanding Radio. Second edition. Lontoo: Routledge.

Åberg, C. 1999. The sounds of Radio - On radio as an auditive means of communication. Edsbruk: Akademitryck AB.

Ruohomaa, E. 2003. The Mobility of Radio Listening. Helsinki: Hakapaino Oy.